

Näringsdepartementet
Arbetsmarknadsdepartementet
Landsbyggsdepartementet

Europaforum Norra Sveriges synpunkter på utkastet till Partnerskapsöverenskommelsen

Europaforum Norra Sverige (EFNS) är ett nätverk för politiker på lokal och regional nivå från Norrbotten, Västerbotten, Jämtland och Västernorrland. EFNS är en mötesplats och kunskapsarena där EU:s politik analyseras och diskuteras i de avseenden där den berör norra Sverige. EFNS bevakar Europafrågor för att påverka EU:s lagstiftning, EU:s strategier och handlingsprogram samt EU:s budget. Syftet med EFNS är att tillvara ta norra Sveriges intressen både på den europeiska arenan och i förhållanden till den nationella nivån i frågor med ett tydligt europeiskt perspektiv.

Europaforum vill med anledning av utkastet till partnerskapsöverenskommelsen(PÖ) som skickades ut i samband med hearingen den 5 februari 2014, återkomma med synpunkter och förtydliganden.

Flernivåstyre och PÖ

Europaforum är medvetna om den interna handläggningen som sker på regeringskansliet angående partnerskapsöverenskommelsen, men anser att detta inte är en anledning god nog att ifrånga uppförandekoden för samarbete med berörda partner (Code of Conduct, C(2013) 9651.) EFNS anser att detta har skett då det inte fanns tid att bereda utkastet innan hearingen. EFNS saknar även hänvisningar till uppförandekoden i genomförande beskrivningen av partnerskapsöverenskommelsen.

Europaforum har lämnat in synpunkter två gånger tidigare i processen. EFNS önskan om hög grad av lokalt- och framförallt regionalt inflytande, både i programskrivningsfasen och i genomförandet, finns med i regeringskansliets slutsatser av dialogen med berörda parter (s.73). Men Europaforum anser att det krävs förtydligande om hur det lokala och regionala inflytandet ska säkerställas. Tillväxtanalys och Statskontoret drar samma slutsatser i sina oberoende utvärderingar av programmeringen av ESF och ERUF; det behövs förtydligande kring hur flernivåstyret och samhandling ska fungera i genomförandet av programperioden 2014-2020 (s.39-40). Särskilt anmärkningsvärt är Landsbyggsprogrammets och Havs- och fiskeriprogrammets framtagande och genomförande, där regionalt inflytande helt utelämnats. Dessutom saknas en beskrivning av det nationella regionalfondsprogrammets genomförandeorganisation och dess möjliggörande av regionalt inflytande.

Regeringen har uppmärksammat vikten av att återföra kunskap från strukturfondsarbetet till länen och gett uppdraget till de regionalt tillväxtansvariga (s.96-97). EFNS välkomnar detta samt att förvaltande myndigheter endast får bevilja stöd i enlighet med partnerskapets yttrande (s.83). För att uppnå regional förankring och koppling till den regionala utvecklingsstrategin behövs det tydligare skrivningar kring samspelet med regionalt tillväxtansvariga. De utlysningsspecifika kriterierna måste ta sin utgångspunkt i de regionala behoven och de aktuella sammanhangen. Det är inte tillräckligt att förvaltande myndighet stämmer av utlysningstext med relevant strukturfondspartnerskap. Det bör istället vara strukturfondspartnerskapet som har att föreslå utlysningarnas inriktning.

Europaforum anser att partnerskapsöverenskommelsen inte ska ange vilka projekt som strukturfondspartnerskapen ska prioritera. Strukturfondspartnerskapen ska kunna prioritera de utvecklingsprojekt som bäst tillgodoser lösningar på de regionala utmaningarna, oavsett vilka samarbetspartners som projektet redovisar. *”Insatserna ska vara i linje med den nationella arbetsmarknadspolitiken och syfta till att förstärka och utveckla denna. Projekt som innefattar samverkan med Arbetsförmedlingen ska särskilt prioriteras.* (s.56)

Generellt saknar EFNS skrivningar om hur fonsdamordningen mellan Socialfonden och Regionala utvecklingsfonden och övriga EUs struktur och investeringsfonder (ESI). Samt hur dessa fonder ska kopplas samman med regionala utvecklingsstrategier. Den beskrivning som görs om ESI-fondernas komplementaritet (s.86) motsvarar de skrivningar som formulerats inför programperioden 2007-2013. Partnerskapsöverenskommelsen redovisar därför inte någon vidareutveckling av fondernas samverkan när det gäller inriktning och intentioner. Europaforum saknar också en analys baserad på erfarenheterna ur föregående programperioder som leder till behovet av ett nationellt regionalfondsprogram.

Lokalt ledd utveckling(CLLD) med LAG-grupper som integreras i andra satsningar på lokal, regional och nationell nivå kan vara grunden till verklig territoriell utveckling då det utgår och fokuserar på sublokala möjligheter och utmaningar. EFNS uppskattar flexibiliteten i antal invånare per område. Administrationen av föregångaren LEADER har varit besvärlig då beslut har behövs fattas av LAG-grupp, Länsstyrelsen och Jordbruksverket. Genom att plocka bort Länsstyrelsen har beslutsvägen förkortats (s.85, 103). Men då Jordbruksverket inte har något helhetsperspektiv på satsningarna i området ställer sig EFNS frågande till säkerställandet av kopplingen till regionala utvecklingsstrategier samt andra lokala och regionala satsningar. I partnerskapsöverenskommelsen framgår det också att 2014 och 2015 utgör mobiliseringsår för nya geografiska utvecklingsområden och framtagande av lokala utvecklingsstrategier. Detta arbete pågår i många befintliga leaderområden. Europaforum understryker därför vikten av att områden och strategier som redan är klara bör få starta sitt arbete tidigare än 2016 (s.85).

Norra Sverige och PÖ

Europaforum tycker att partnerskapsöverenskommelsen visar att det finns förståelse för norra Sveriges speciella förutsättningar (s.101, 102 och 112). Men anser att det behövs en stärkt beskrivning av kopplingen mellan kompetens och demografisk utmaning. Underlaget av arbetskraft kommer inte räcka till, för att hantera kompetensförsörjningen krävs det även att arbetskraft utanför Sveriges gränser attraheras.

Städer är viktiga som noder i regional utveckling, EFNS tycker att det behövs förtydligas att även städer i glest befolkade regioner har denna drivkraft (s.27). För de regionala strukturfondsprogrammen i Övre och Mellersta Norrland har en öronmärkning av medel till insatser för hållbar stadsutveckling inte prioriterats. Europaforum uppskattar därför beskedet på hearingen att detta inte stänger några dörrar för exempelvis deltagande i nationella programmets satsningar på hållbar stadsutveckling (s.105) Europaforum vill även uppmärksamma regeringskansliet att regionala beslutsfattare krävs för framsteg i hållbarutveckling. *”Framsteg för hållbarutveckling kräver ett brett engagemang av många olika aktörer: nationella och lokal beslutsfattare, företagare, forskare, innovatörer, ungdomar och civila samhällets organisationer”* s.78)

EFNS tolkar skrivningarna om infrastruktur att det är klart att norra Sverige får avsätta medel till infrastruktursatsningar men att det handlar om att stärka nyttjandet av befintligt infrastruktur, men också möjlighet till planering av nya satsningar (s.55)

Stärkt forskning, teknisk utveckling och innovation är ett prioriterat område för norra Sverige. Europaforum anser att partnerskapsöverenskommelsen har missat att nämna viktiga satsningar på offentliga tillämpningar (s.62).

Definitionen av Arktis som inkluderar Sverige i Arktiska rådet är att Arktis är området norr om polcirkeln. Därför kan det inte stå i PÖ att norra Sverige ligger även nära Arktis(s.113), då de nordligaste delarna av norra Sverige ligger i Arktis.

Bifogat till partnerskapsöverenskommelsen finns en karta med NUTS 2 regioner (s.117). Beskrivningen av kartan sker genom vilket landskap som tillhör vilken NUTS2 region. Landskap är en föråldrad inledning av Sverige där gränserna inte stämmer överens med NUTS 2. Det finns alltså flera landskap som går över en NUTS 2 gräns, exempelvis Ångermanland.

Antaget på EUROPAFORUM NORRA SVERIGE, Sundsvall 21 februari 2014

Erik Bergkvist (S) Ordförande, Rapportör Västerbotten

Rodney Engström (M) Rapportör Västernorrland

Kent Ögren (S) Rapportör Norrbotten

Robert Uitto (S) Rapportör Jämtland

Ellinor Söderlund (S) Rapportör Norrbotten

Anders Josefsson (M) Rapportör Norrbotten

Harriet Classon (S) Rapportör Västerbotten

Ewa-May Karlsson (C) Rapportör Västerbotten

MonaLisa Norrman (V) Rapportör Jämtland

Thomas Andersson (C) Rapportör Jämtland

Glenn Nordlund (S) Rapportör Västernorrland

Anders Gäfvert (M) Rapportör Västernorrland